

VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS BIRŽŲ RAJONO SOCIALINIŲ PASLAUGŲ CENTRO SOCIALINIŲ DARBUOTOJŲ ETIKOS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Socialinių darbuotojų dirbančių socialinį darbą (toliau – darbuotojas) Etikos kodekso tikslas – įvardyti bendrąsias socialinio darbo vertybes, suformuoti bendražmogiškąsias bei profesines etikos vertybines nuostatas, veiklos ir elgesio principus, kurie sudarytų prielaidas ir galimybes darbuotojams spręsti socialinio darbo etikos problemas.
2. Darbuotojų darbą įprasmina siekimas, kad kiekvieno žmogaus teisė gyventi oriai virstų galimybe, kad visuomenė būtų demokratiška ir pilietiška visų savo narių atžvilgiu, kad žmogaus teisių ir socialinio teisingumo principai socialiniame darbe būtų esminiai.
3. Socialinis darbas – tai profesinė veikla, padedanti asmeniui (šeimai) spręsti savo socialines problemas pagal jų galimybes ir jiems dalyvaujant, nežeidžiant žmogiškojo orumo ir didinant jų atsakomybę, pagrįstą asmens, šeimos ir visuomenės bendradarbiavimu. Socialinio darbo profesinė veikla įgalina žmones, šeimas, bendruomenes ir visuomenę spręsti tarpusavio santykių ir socialines problemas, skatindama socialinę kaitą, gerindama gyvenimo kokybę ir stiprindama solidarumą bei socialinį teisingumą.
4. Darbuotojas privalo laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, socialinį darbą ir socialines paslaugas reglamentuojančių teisės aktų, dorai ir sąžiningai atlikti pareigas, būti objektyvus ir nepriklausomas, laikytis konfidencialumo, nuolat gilinti profesines žinias, veiksmingai skirti ir teikti socialines paslaugas, siekti gerų rezultatų ir racionaliai naudoti turimus išteklius, siekti asmens, su kuriuo dirba, socialinės situacijos pokyčių.
5. Socialinio darbo etika – profesinės veiklos sritis, apimanti socialinio darbo dorovės turinį, aiškinanti žmogiškosios moralės principų įgyvendinimo ypatumus socialinių paslaugų teikimo srityje, taip pat pagrindžianti socialinių darbuotojų veiklos ir jų santykių su asmenimis, organizacijomis ir visuomene etinius orientyrus, principus, priedermes ir funkcijas.

II. ETIKOS KODEKSO UŽDAVINIAI

6. Etikos kodekso paskirtis – nubrėžti ribas VŠĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centro (toliau – Centras) bendruomenės tarpusavio santykiuose, išryškinti etikos požiūriu vertingą elgesį:
  - 6.1. esamiems ir naujai priimamiems darbuotojams padėti geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti svarbiausias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę bei pilietinę atsakomybę;
  - 6.2. skatinti darbuotojų suvokimą, jog etinis aspektas svarbi bet kurios veiklos sprendimo dalis, svarbi prielaida didinti visuomenės pasitikėjimą Centro veikla;
  - 6.3. padėti Centro darbuotojams vertinti ir spręsti konkrečias gyvenimo situacijas, kuriose iškyla etinio pobūdžio klausimai;
  - 6.4. nuolat vykdyti neetiško elgesio pasireiškimų prevenciją.

III. SOCIALINIO DARBO ETIKOS PRINCIPAI

7. Socialinis darbas pagrįstas ir vertybių sistema, kai laikomasi tam tikrų principų. Socialinio darbo vertybės praktikoje įgyvendinamos socialinio darbo principais, kurių laikosi socialinis darbuotojas:

- 7.1. gerbia visų žmonių prigimtinę vertę ir orumą;
- 7.2. siekia didinti socialinį teisingumą ir stiprinti solidarumą;
- 7.3. gerbia žmogaus teises, demokratijos principus ir žmogaus apsisprendimo teisę;
- 7.4. veikia sąžiningai, patikimai, nešališkai ir empatiškai;
- 7.5. siekia įgalinti žmones spręsti tarpusavio santykių ir socialines problemas;
- 7.6. skatina teigiamus socialinius pokyčius, socialinę kaitą, asmens dalyvavimą ir savarankiškumą;
- 7.7. nuolat siekia tobulinti savo profesines kompetencijas;
- 7.8. dalinasi gerąja patirtimi.

IV. SOCIALINIO DARBUOTOJO ETINĖ ATSAKOMYBĖ ASMENIUI

8. Asmuo – tai socialinių paslaugų gavėjas, kuriam socialinis darbuotojas teikia socialines paslaugas.
9. Socialinis darbuotojas gerbia visų žmonių orumą ir vertę, jų teisę į laisvą apsisprendimą. Vadovaudamasis šiuo principu, socialinis darbuotojas:
  - 9.1. pripažįsta visus asmenis, kuriems reikalinga jo pagalba, nepriklausomai nuo jų amžiaus, lyties, tautybės, tikėjimo, politinių įsitikinimų, odos spalvos, socialinės padėties, seksualinės orientacijos bei kitų požymių, tačiau turi teisę laisvai apsispręsti dirbti su asmeniu, jei jis yra giminaitis, draugas ir pan.;
  - 9.2. yra lojalus asmeniui, teikia pirmenybę jo interesams ir veikia gavęs asmens sutikimą, išskyrus Lietuvos Respublikos įstatymuose numatytais atvejais, kai iškyla galima grėsmė asmeniui ar aplinkiniams;
  - 9.3. įvertina ir skatina paties asmens galimybes savarankiškai įveikti iškilusius sunkumus;
  - 9.4. imasi visų reikalingų priemonių ir galimų veiksmų, kad būtų apsaugoti asmens, kuris nepajėgus priimti sprendimų, interesai ir teisės;
  - 9.5. informuoja asmenį apie galimą suteikti pagalbą ir siekia, kad jis dalyvautų socialinių paslaugų teikime;
  - 9.6. išsamiai ir suprantamai teikia asmeniui informaciją apie jo teises, galimybes bei su tuo susijusias pareigas ir atsakomybę;
  - 9.7. suteikia galimybę asmeniui susipažinti su jo asmeniniais duomenimis;
  - 9.8. su asmeniu palaiko tik profesinius ryšius:
    - 9.8.1. nereikalauja ir neima iš asmens atlygio jokia forma;
    - 9.8.2. nesudaro su asmeniu jokių turtinių ir neturtinių sandorių;
  - 9.9. gerbia asmens teisę į privatumą ir nereikalauja privačios informacijos, jei tai nėra būtina įvertinant paslaugos poreikį, skiriant, teikiant paslaugą bei sociologiniams tyrimams;

9.10. pasitelkia į pagalbą kitų sričių specialistus, jei to reikalauja asmens interesai ir jam sutikus, tačiau neatskleidžia konfidencialios informacijos be jo sutikimo tretiesiems asmenims, išskyrus atvejus, kuriuos nustato Lietuvos Respublikos įstatymai.

V. CENTRO DARBUOTOJO ELGESYS BENDRAUJANT SU BENDRADARBIAIS IR KITAIS SPECIALISTAIS

10. Darbuotojas bendradarbiauja su kitais darbuotojais, kitų sričių specialistais bei kitomis organizacijomis, todėl jis:
  - 10.1. gerbia kolegų ir kitų specialistų žinias ir patirtį;
  - 10.2. siekdamas asmens socialinės situacijos pokyčių, konsultuojasi su kolegomis ar kitais specialistais;
  - 10.3. kuria darbingą, dalykinę, pasitikėjimu grįstą, pozityvią atmosferą įstaigoje;
  - 10.4. vengia konfliktų, intrigų, apkalbų, šmeižto, neskleidžia asmens orumą žeminančios informacijos;
  - 10.5. pastebėjęs neetišką bendradarbio ar kitos organizacijos darbuotojo elgesį, informuoja jo darbdavį;
  - 10.6. laikosi solidarumo su savo kolegomis, gina juos nuo nepagrįstos kritikos;
  - 10.7. visus darbinius reikalus sprendžia atsakingai;
  - 10.8. tvirtai ir garbingai laikosi susitarimų ir įsipareigojimų Centrai;
  - 10.9. pagrįstą kritiką bendradarbiui reiškia tik asmeniškai ir korektiškai.

VI. SOCIALINIO DARBUOTOJO IR DARBDAVIO SANTYKIAI

11. Socialinis darbuotojas su darbdaviu:
  - 11.1. atsakingai laikosi dvišalių susitarimų;
  - 11.2. nuolat siekia tobulinti savo organizacijos veiklą, didinti jos teikiamų socialinių paslaugų veiksmingumą ir efektyvumą;
  - 11.3. sąžiningai ir racionaliai disponuoja organizacijos finansiniais, materialiniais ir žmogiškaisiais ištekliais, efektyviai naudoja juos tik organizacijos numatytiems tikslams siekti;
  - 11.4. kritiškai vertina ir nelieka abejingas, jei darbdavys / organizacija pažeidžia etikos principus, ir dėl to kreipiasi į Lietuvos socialinių darbuotojų asociaciją;
  - 11.5. pareiškia savo nuomonę apie išvelgiamas problemas per bendrus darbuotojų pasitarimus.

VII. SOCIALINIO DARBUOTOJO ETINĖ ATSAKOMYBĖ SAVO PROFESIJAI

12. Socialinis darbuotojas siekia gerinti profesijos įvaizdį ir didinti jos reikšmingumą Centrai visuomenėje:
  - 12.1. nuolat tobulina profesinę kompetenciją;
  - 12.2. reflektuoja savo profesinę veiklą;
  - 12.3. viešina socialinio darbo reikšmingumą visuomenės raidai ir profesinės veiklos etikos principus;
  - 12.4. dirba integraliai, nepiktnaudžiauja asmenų pasitikėjimu bei savo padėtimi, pripažįsta ribas tarp asmeninio gyvenimo ir profesinės veiklos;
  - 12.5. ne darbo metu elgiasi taip, kad jo veiksmai nemenkintų socialinio darbuotojo profesijos;

- 12.6. geba išklaudyti, pagarbiai išsakyti ir konstruktyviai priimti kritiką;
- 12.7. geba atpažinti profesinės veiklos etines dilemas, jas įsivertinti ir numatyti jų sprendimus;
- 12.8. prisideda prie Centro veiklos tobulinimo, teikia pasiūlymus;
- 12.9. dalyvauja projektuose;
- 12.10. dalyvauja savanoriškoje veikloje.

VIII. ETIKOS KODEKSO NUOSTATŲ LAIKYMOŠI KONTROLĖ, PRIEŽIŪRA IR ATSAKOMYBĖ

13. Sankcijos už Centro darbuotojų etikos pažeidimus taikomos atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą – moralinio poveikio priemonės (pvz. pastaba, įspėjimas ir pan.). Šiuos klausimus sprendžia Centro direktorius.
14. Etikos kodekso reikalavimų laikymąsi kontroliuoja darbuotojų tiesioginiai vadovai.
15. Jei darbuotojas nesilaiko šio Etikos kodekso nuostatų, skundas ar pranešimas teikiamas Centro direktoriui.
16. Informaciją apie Centro darbuotojų galimus pažeidimus nagrinėjama Darbo kodekso ir kitų norminių teisės aktų nustatyta tvarka.
17. Darbuotojo elgesys, pažeidžiantis šio Etikos kodekso reikalavimus, yra pagrindas taikyti drausminę atsakomybę.
18. Drausminės nuobaudos skiriamos Darbo kodekso bei Centro darbo tvarkos taisyklėse nustatyta tvarka.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Etikos kodeksas taikomas Centro darbuotojams dirbantiems socialinių paslaugų srityje.
20. Etikos kodeksas skelbiamas Centro internetinėje svetainėje, siekiant supažindinti Centro socialinius darbuotojus ir užtikinti socialinio darbo etikos laikymąsi.